

Joulukalenteri

1. Tarve

Meidän lapsiryhmämme muodostuvat lapsista, jotka ovat aloittaneet varhaiskasvatuksessa äskettäin tai ovat ryhmässä jossa uusia lapsia, joten ryhädynamiikka on siis mennyt uusiksi. Osa lapsista taas on siirtynyt ryhmästä toiseen. Juuliskan ryhmässä on 14 alle 3-vuotiasta lasta ja Anniina ryhmässä on 20 2–5-vuotiasta lasta. Osa lapsista on alussa tunne- ja vuorovaikutustaidoissaan, kun taas osa uhmaiässä. Joukkoon mahtuu myös lapsia, jotka ovat ns. minä osaan kaiken -vaiheessa. Lapsien temperamentit sekä minäkäsitys ovat vasta muodostumassa. Työnämme olisi saada lapset toimimaan ryhmässä ja ohjata heidät ymmärtämään sekä havaitsemaan omaa sekä toisten toimintaa.

Tavoitteenamme olisi saada muodostettua turvallinen ryhmä. Sellainen, jossa jokainen lapsi saa tuoda omat vahvuutensa esille.

”Omien luonteenpiirteiden tiedostaminen auttaa lasta kasvattamaan itseymmärrystään. Omien vahvuuksien tunteminen tukee lapsen itsetuntoa ja auttaa pärjäämään ja löytämään itselleen merkityksellisiä asioita” (Livingston, Pöyhönen, Teittinen, Hytti 2020, 70.)

Koska sosiaaliset taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa, on turvallinen ryhmä siis tärkeässä roolissa. Sen tulisi myös tarjota onnistumisen kokemuksia. Olisi tärkeää, että lapsi kokisi merkityksellistä vuorovaikutusta. Toimiva ryhmä siis kehittää lapsen itseluottamusta, tarjoaa mahdollisuuden vahvuksiensa ja rajojensa tunnistamiseen. (Marjamäki, Kosonen, Törrönen 2015, 64–79.)

Lapsi hakee kasvaessaan siis olemassaololleen hyväksyntää tärkeiltä ihmisiltä. Aikuisen tehtävä on tukea sitä toistuvilla positiivisilla ja hyväksyville viesteillä. Sisäinen turvallisuus vahvistuu myös turvallisessa vuorovaikutuksessa. Elämänrohkeus ja itsetunto vaativat sitä, että lapsi on oppinut oman ja muiden elämän arvokkuuden sekä kyvyn kuunnella omia ja muiden tunteita.

Tarkoituksena on saada kitkettä ryhmästä häiriökäyttäytymistä sekä häiriökäyttäytymistä (jota saattaa esiintyä ryhmässä, missä koetaan ulkopuolisuutta). Rakennamme ryhmää eniten tukea tarvitsevan ympärille ja luomme ilmapiirin, jossa jokainen lapsi saa tuoda omat vahvuutensa esille. Kukaan ei ole jalustalla, vaan jokaisella on omat tavoitteensa ja haasteensa. Oppiminen tapahtuu ryhmän kautta, vaikka taustalla on jokaisen yksilöllinen tarve.

Turvallisessa ryhmässä on silloin hyvä olla, kun ei mene turhaa energiaa oman minän suojelemiseen ja selviytymiseen. Turvallisessa ryhmässä on voi kehittyä ja kasvaa ihmisenä. Ryhmän turvallisuus on kiinni

myös ohjaajan omasta turvallisuudesta ja myös jos ohjaaja vaihtuu, niin se vaikuttaa. Ryhmän turvallisuus ei siis ole pysyvä asia, vaan sen eteen pitää tietoisesti tehdä töitä. (Pietilä 2021, webinaari Turvallisen ryhmän rakentaminen.)

On siis tärkeää muistaa, että ei tarvitse olla kiltti ja reipas, vaan ilman ehtoja saa hyväksynnän olla oma itsensä turvallisesa ja hyväksyvässä ilmapiirissä. ”Kiintymyssuhteessa on tärkeää luoda turvallinen yhteys, mikä tarkoittaa että lapsi on tärkeä ja arvokas aikuisen silmissä ja aikuinen vastaa juuri hänen tunnetarpeisiinsa. (Ranta 2021, 160.)

Kulttuuriantropologi Taina Kinnunen sanoo, että välittäminen tarkoittaa sitä, että ihminen itsessään nähdään arvokkaana. Se on rakkautta, joka ei aseta mitään ehtoja tai vaadi erityisiä ansioita. (Tuovinen 2014, 41.)

Osa lapsista kaipaa ryhmässä esiin pääsemistä. Osa lapsista taas selkeästi ottaa tilan hyvällä tai ei toivotulla käytöksellä. Ei toivottu käytös johtuu siitä, että lapset eivät osaa eivätkä ole saaneet muuta mallia, millä saada huomiota. Samalla pyrimme vaikuttamaan myös ns. vaeltaviin aikuisiin ja kiinnittämään kaikki ryhmän toimintaan positiivisen kautta. Kohderyhmä ovat siis lapset ja ryhmän aikuiset siinä sivussa. Kokonaisuudessaan siis ryhmämme. Toivomme että löytyy yhteys ja yhteinen mukava yhdessäolo sekä se, että vuorovaikutussuhteet vahvistuvat.

Vaikkakin teemme mukavan kautta asioita, niin lapset joutuvat haastamaan itseään. He saavat hyväksynnän ilon ja onnistumisen sekä mielekkään tekemisen kautta. Eli vaikkakin lapsen käytös olisi haasteellista -> myönteisen tunnekokemuksen kautta vahvuustaidot ja minäpystyvyys kasvaa eli salliva ja kokeileva oppimisympäristö. Yksilöinä, mutta yhdessä. (Ranta 2021, 100.)

2. Empatia

Hyväksyvä ja läsnäoleva kosketus. ”Lapsen minä kuva muodostuu aistien kautta” (Tuovinen 2014. 62–66.)

Vertais-suhteet ja niiden toimiminen vaikuttaa lapsen kokonaisvaltaiseen oppimiseen. Se mihin kiinnitetään huomioita ja minkälaista palautetta lapsi saa leviää eli lapsiryhmän yleinen toimintamalli muokkautuu. Hyvän huomaaminen siis aktiivisesti ja sen esiin nostaminen on erittäin tärkeää ja tämä kannattelee lasta sitten vaikeammassa tilanteissa.

Lapsia tulee myös tukea leikkikavereiden saannissa ja leikkitaitojen monipuolistumisessa tämä tukee sosiaalista viihtyvyyttä. Aikuisen on kuitenkin tärkeä huomioida lapsen luontainen tapa laumautua, lasten vertaiskulttuuri ja lasten oma mikrokulttuuri. Eli aikuinen ei voi toimia vain aikuisten maailmassa toimivien

tapojen kautta vaan hänen tulee seurata ja tarkkailla lasten sosiaalisia suhteita sekä heidän tapansa toimia jne. (Köngäs 2019, 124 – 129.)

Myös lapsen stressitasojen laskeminen ja rauhoittuminen on osa tarvetta. Kiireettömyys kiireisen arjen keskellä. (Ranta 2021. 151.)

3. Tavoite/tavoitteet

Tavoite; turvallinen ryhmä, jossa opitaan uusia taitoja ja niin, että kaikkien on hyvä olla. Harjoitellaan myös kaveritaitoja lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti sekä vahvistetaan lapsien minäkuvaa.

Erilaisia ryhmäytymisvaiheita on viisi. Ensimmäisenä on pelkäävä ryhmä, jossa voi esiintyä levottomuutta, nimittelyä ja toisten rajojen ylittämistä. Toisena tulee epävarma ryhmä, jossa voi olla hiljaisuutta, aloitteellisuus puuttuu, eikä uskalleta ilmaista mielipiteitä tai tunteita. Kolmantena tulee niin sanottu nomiryhmä, jossa jo toimitaan ohjeiden mukaan ja turvallisuus syvenee nopeasti, mutta edelleen puuttuu aloitteellisuus ja uskallus ilmaista tunteita. Neljäntenä tulee riittävän turvallinen ryhmä, jossa ryhmän ilmapiiri alkaa olemaan jo rento, iloinen ja huumoria löytyy sekä uskalletaan jo ilmaista tunteita ja mielipiteitä. Sitten vielä viidentenä syvän turvallisuuden ryhmä, jossa on jo luottamus itse ryhmään ja siihen, että ohjaaja jo kantaa ryhmää. Ryhmässä uskalletaan tuoda esille myös hankalia asioita. (Pietilä 2021, webinaari Turvallisen ryhmän rakentaminen.)

4. Menetelmä/t ja perustelut sen/niiden valinnalle

Menetelmänä tulee olemaan elämyksellinen ja toiminnallinen joulukalenteri, jonka jokaisesta luukusta tulee joku ohjattu toiminta esimerkiksi: "prosessidraama". Toimintojen taustalla on teoriapohjaista tietoa. Pystymme tämän toteuttamaan, koska taustalla on lapsituntemus, havainnointi sekä lasten varhaiskasvatussuunnitelmat ja tätä kautta ryhmän pedagoginen suunnitelma.

Harjoitteet muokattu ryhmän taitotason mukaan sekä niin että niitä voidaan hyödyntää myös joulun jälkeen muokattuina, koska silloin kun suunnittelemme eritasoiselle ryhmälle tehtäviä ja tavoitteena on itsetunnon kohotus rohkaisu kannustus tai taito halutaan viedä arkeen. On tärkeää kiinnittää huomiota vaativuustasoon, toistoon ja siihen että lapsen oma suoritus riittää ei tarvitse olla parempi kuin muut. (Mattila 2011, 101–121.)

Tarkoituksena on myös tukea lapsen mielenterveyttä ja voimannuttaa samalla lasta ja tähän taas on hyvinvoinnin peruskiviä. (Marjamäki, Kosonen, Törrönen, Hannukkala 2015, 12–13).

”Mikään harjoite ei auta pelkkänä harjoitteena tai suoritettuna. Meidän pitää osata auttaa lasta keskustelun ja toiston kautta tuomaan niiden opit arkeen ja niin että lapsi pystyy käyttämään myöhemmin eri tilanteissa.” (Livingston, Pöyhönen, Teittinen, Hytti 2020.)

5. Toteutussuunnitelma

Kaikki luukkujen tehtävät on siis valittu samoista materiaaleista, kuin teoriat. Olemme peilanneet sitä, miten ne tukisivat parhaiten tarpeita, joita koimme ryhmiemme tarvitsevan.

Käytämme; draamaa, musiikkia, tunne/kaveritaitotehtäviä, luovia tehtäviä, monipuolista ilmaisua sekä elämyksellisyyttä. Toivomme, että kalenteri olisi yhteinen sekä yksilöllinen kokemus.

Tonttu ilmestyy 30.11 laatikon kanssa ja kerrotaan hänen tarinansa. Lapset saavat keksiä tontulle nimen. Jokaisen päivänä jokainen lapsi vuorollaan saa avata laatikon, jonka sisällä on kirje lapselle, pieni peili sekä päivän tehtävä. Peilin ideana on tukea lapsen itsetuntoa ja voimaantumista. Jokainen lapsi tekee itselleen tonttupassin, johon kerätään koko joulukuun ajan leimoja (reiluteko, kiva kaveri, kuuntelin hienosti, olin kiva leikkikaveri, olin apurina, lohdutin toista). Luukun avaus tutuksi, toisto joka päivä.

6. Reflektointi ja arviointi

Anniinan ryhmässä reflektointia ja arviointia tehdään päivittäin jokaisen luukun jälkeen. Lapset saavat näyttää mielipiteensä tekemillään tonttuhattuhahmoilla ennen toteutusta ja sen jälkeen. Tämän lisäksi perjantaisin käydään lyhyesti läpi luukut ja mitkä toiminnot ovat olleet semmoisia, että niitä olisi kiva tehdä myöhemminkin. Tämän lisäksi havainnoidaan sekä lapsia, mutta myös ryhmän muita aikuisia, että miltä toiminta on vaikuttanut ja kotoa saatu palaute. Tiimeissä käydään läpi muiden aikuisten mielipiteitä luukkujen toiminnasta sekä siitä, miten niitä voisi hyödyntää jatkossa. Juuliska arvioi pienten kanssa lopuksi joulupata leikin avulla sekä kerää kehollista ja tunnelmiin perustuvaa arviota koko ajan tuokioiden keskellä (mikä toimii mikä ei)

LÄHTEET

Livingston, M., Pöyhönen, J., Teitinen, M., Hytti, M., 2020. Tunnetaitojen käsikirja. Mäkelä.

Marjamäki, E., Kosonen, S., Törrönen, S., Hannukkala, M., 2015. Lapsen mieli. Suomen yliopiston paino oy.

Mattila, K. 2011. Lapsen vahvistava kohtaaminen. 2.painos. Jyväskylä. Ps-kustannus.

Ranta, S. 2021. Kasvun juuret. 1.painos. Jyväskylä. Ps-kustannus.

Tuovinen, S. 2014. Satuhieronta. WSOY.

Köngäs, M. 2019. Tunneäly varhaiskasvatuksessa. Ps-kustannus.

Pietilä, K. 2021. Turvallisen ryhmän rakentaminen. Webinaari 2.5.2021. Youtube.

Liitteet

liite Joulukalenterin luukut

30. Tonttu saapuu

Askarrellaan passit hyvien tekojen keräämiseen/ matalalla kynnyksellä aikuiset sekä lapset bongaavat.

Tonttunimet ja yhteinen tervehdys (tontun tarina).

1.12 Joulupaketti aukeaa, jokainen saa oman kehun ja kurkistuksen arvokkaimpaan lahjaan (peili) vuorollaan

1 luukku Joulusiivous, valmistetaan itse pölyhuiskat (arjen taidot ja yhdessä tekeminen)

2.12

2 luukku Vuorovaikutusmaalaus harj. tunteiden sietämistä ja ilmaisemista (liidut ja vesiväri). Yhteinen maalaus tehdään musiikin soidessa. Pienten lasten kanssa toimitaan vaihtamalla paikkaa ei niinkään liitua tai pensseliä. Tästä saadaan mosaiikkisilppu tähteen eli joulukorttiin, joka postitetaan rakkaalle ihmiselle myöhemmin.

3 luukku Kesä (lepo) syksy (lahjoja) joulu(piiritanssi)- leikki. Tontun tarinassa kävi ilmi, että tonttu on lomalla 11 kk vuodessa ja 1 kk töissä, joten tästä intoutuneena leikitään siis maa, meri ilma tyyliä (ulkona kerätään myös kepit lippuihin).

4 luukku Mosaiikki joulukortti; tuiki, tuiki, tähtönen laulu tema

5.12

5 luukku Pohditaan Suomea ja itsenäisyyttä, lippu askartelu

6 luukku Tanssiaisat (sisällä tai ulkona) toiminnallisia laululeikkejä sekä pehmo eläinten tanssiaisat (jos lapsi ei vaikka muuten haluaisi tanssia voi tansittaa pehmoeläintään)

7.12

7 luukku Joulujumppa ulkona (mukavia jouluisia mielikuvia, tanssi kuten lumi hiutale, pyöri niin kuin lumiukko, tuiki niin kuin tähtönen jne.) sisällä voidaan ottaa rentoutus vaikka harson kanssa.

8.12

8 luukku Tehdään jääpatsaat draamaleikki (toisen arvostus, hyväksyvä lempeä kosketus, olet arvokas)

toinen lapsi puhdistaa ensin ja toinen uniikki jääpatsas. Samalla olet ihme runo aikuisen lukemana sitten vaihdetaan rooleja. Tuiskua ympärillä (harso). Jään ääntä musiikki.

askarrellaan lumihiihtaleet ikkunaan. Keskustellaan miten jokainen lumihiihtale erilainen ja katsotaan tästä kuvaa/filmiä.

9.12

9 luukku Pipareiden leivonta (yhdessä tekeminen). Piparit palaa leikki (heittäytyminen ja mukavaa yhdessäoloa)

10 luukku Joulumuorin pipariohje (satuhieronta, hyväksyvä kosketus ja eheyttävää vuorovaikutusta)

Pipari askartelu / satu piparkakku pojasta

12.12

11 luukku Mielikuvitus matka eli draamaa. Retki/muokataan, että kyseessä pukinsäkki

12 luukku kävelevät postikortit eli kipaistaan postilaatikon (arjen taitoja)

13.12

Joulukalenteri |

13 luukku Pihapuun/ joulukuusen koristelu aiemmin tehdyillä värillisillä jääpaloilla ja laminoiduilla lumihiutaleilla (osallisuuden kokeminen, kädentaidot, näkyväksi tulemista). Satuhieronta sisällä.

14.12

14 luukku Peikkotyttö ja peikkopoika tarina (draamaa, toisen asemaan asettuminen, pohtiminen) peikottaminen leikki (osallisuuden kokeminen, ryhmän vahvistus, leikkikokemus/kaikki voittaa).

15.12

15 luukku Majan rakentaminen, talon rakennus jumppa, majalaulu. Edellispäivän tarinasta ideaa (turvallinen maja/miksi? yhdessä suunnittelu ja tekeminen)

16.12

16 luukku Tonttu jumppaa (haastetta sekä uusia liikkeitä).

17 luukku Tonttu(pukki) joogaa (omat jouluiset liikkeet)

18 luukku Kiva kaveri leikki (kaikki pääsee mukaan, osallisuuden kokeminen, leikkikokemus/kaikki voittaa)

19.12

19 luukku Pehmosuunnistus (osallisuuden kokeminen, ajattelu sekä ryhmätyötaidot)

20.12

20 luukku Tontun puolustus ja tontun ryöstö leikit. Väärän jalan jumppa sekä hyvän tuulen kannustus. (tunnetaitoja, kaveritaidot, osallisuuden kokeminen ja ryhmätyötaidot)

21.12

21 luukku Oma taideteos ja hiljaisuuden polkua taide näyttely, kuvataan teokset ja tarina myöhemmin mukaan. (luova ajattelu, toisten kunnioittaminen, näkyväksi ja kuulluksi tuleminen)

22.12

22 luukku Aarteiden etsintä, vihje polku. (jääpalat/timantit) (osallisuuden kokeminen ja ryhmätyötaidot)

23.12

23 luukku Passin lopullinen tarkastus/ tarrat (onnistumisen ilo ja itsetunnonkohotus). Joulupata eli helmillä arviointi mikä oli mukavaa ja mikä ei sekä mitä otetaan tulevaisuudessa uudestaan

24 luukku Poronhännän laittaminen, disko ja toiveleikki.

Joulubingo kotiin (yhdessäoloa/aktivoimista) ja ohjeet toiveluukkuun lomalle.

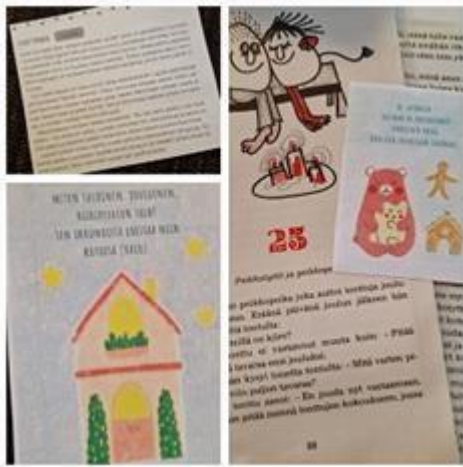

11.12.

13.

14.

15.

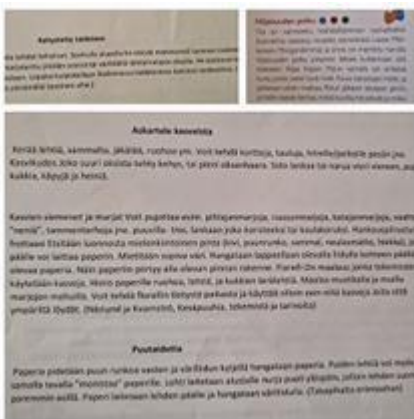
16.17.18.

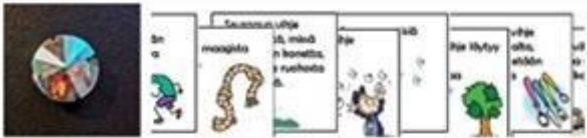
19.

20.

21.

Aarre.

Et ole lapiolla autiosaaren
hiekkaa kaivettu.
Et oleile ruskeassa puu arkussa,
jossa on lukko.
Sinuun ei pääse tietyllä avaimella
käsiksi.
Et kimaltele kuin kulta auringossa
Mutta silti olet kallein aarteeni.

22.

23.24.